

ODBORNÝ POSUDOK

**vypracovaný v zmysle § 13 zákona č. 24/2006 Z.z.
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie
a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**

k strategickému dokumentu:

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE NOVÝ TEKOV

Obstarávateľ:

OBEC NOVÝ TEKOV, Nový Tekov 226, 935 33 Nový Tekov

**Zhotoviteľ, zodpovedný projektant ÚPN-O Nový Tekov
a spracovateľ správy o hodnotení strategického dokumentu:**

K2 ateliér, s.r.o., Dlhá 16, 949 01 Nitra

Ing. arch. Rastislav Kočajda, Ing. arch. Miroslava Kočajdová, Ing. Lucia Ďuračková

Osoba odborne spôsobilá na obstarávanie ÚPP a ÚPD obce:

Ing. arch. Gertrúda Čuboňová

Spracovateľ odborného posudku:

Ing. Tibor ČIERNY, Príbelce č. 178, 991 25 Príbelce

ÚVOD

Obstarávateľ

Názov: Obec Nový Tekov
Sídlo: Nový Tekov 226, 935 33 Nový Tekov
IČO: 00 307 319
Oprávnený zástupca navrhovateľa: Ladislav Nagy, starosta obce

Základné údaje o strategickom dokumente

Názov: Územný plán obce Nový Tekov
Charakter: Územnoplánovacia dokumentácia na lokálnej úrovni

Cieľom územnoplánovacej dokumentácie je sústavne a komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určovať jeho zásady, navrhovať vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Hlavné ciele, ktoré ÚP obce Nový Tekov rieši sú:

- Na základe vykonaných PaR v zastavanom území a v katastrálnom území obce navrhnuť optimálny rozvoj obce na nasledujúce obdobie,
- zapracovať všetky zámery, štúdie a projekty do územného plánu,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj bytovej výstavby a spôsob využitia pozemkov, na ktorých sa nachádzali neobývané, ťažko poškodené domy,
- vytvoriť územno-technické predpoklady pre rozvoj občianskej vybavenosti, rekreácie a športových aktivít,
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj ľahkého priemyslu a drobného podnikania - tvorba nových pracovných príležitostí v súlade s požiadavkami na zachovanie zdravého životného prostredia,
- vytvoriť predpoklady pre rozvoj turistiky, agroturistiky, prechodného ubytovania,
- podporiť rozvoj rekreačných aktivít na miestnej, regionálnej a príp. i na nadregionálnej úrovni,
- zabezpečiť vyvážený udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj obce s dlhodobým programom postupného naplňovania zámerov obce a vytvárania podmienok pre plnohodnotné uspokojovanie životných potrieb jej obyvateľov,
- vytvoriť územno-technické podmienky pre rozvoj technickej infraštruktúry a vybavenosti,
- v celom riešenom území navrhnuť výsadbu stromovej a krovitej vegetácie s cieľom posilniť ekologickú stabilitu územia,
- vymedziť chránené územia, objekty a ochranné pásma a zabezpečiť ochranu historického dedičstva, ochranu prírody, tvorby krajiny a ekosystémov,
- prehliadnúť a usmerniť koncepčné zámery, ale aj limity a lokálne obmedzenia, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, z jej záväzných častí a z ostatných územnoplánovacích podkladov a odvetvových koncepcií,
- Je potrebné zosúladiť záujmy obecné so záujmami celospoločenskými rešpektovaním Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja a jeho zmien a doplnkov č.1,
- Určiť základné regulatívy rozvoja a využívania územia,

- V obci je evidovaný záujem o výstavbu, je preto potrebný základný nástroj na jej riadenie a reguláciu,
- Zabezpečenie optimálnych zásad vecnej a časovej koordinácie stavebnotechnických priestorových a územných aktivít v obci a príľahlej krajine,
- Umožniť rozvoj vitálnych funkcií obce, rozvoj výroby a služieb a podnikateľských aktivít,
- Definovať a popísať problémy v území a navrhnúť možné riešenie,
- Upriamiť pozornosť na riešenie ekologických problémov obce a rešpektovať nové zmeny technického, civilizačného a sociálno-ekonomického charakteru.

Predložený návrh ÚP obce Nový Tekov rieši nasledovné rozvojové lokality:

- Obytné územie – B01 – B15
- Územie občianskej vybavenosti – OV1 – OV5
- Rekreačné územie – R1 – R5
- Územie verejnej technickej infraštruktúry – TI1 – TI3
- Výrobné územia – V1

Vypracovanie odborného posudku podľa § 13 zákona

Odborný posudok pre navrhovaný strategický dokument „Územný plán obce Nový Tekov“ podľa § 13 ods. 4 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o posudzovaní vplyvov“), na základe určenia Okresného úradu Levice, odboru starostlivosti o životné prostredie, (list č. OU-LV-OSZP-2024/017802-028, zo dňa 08.11.2024) vypracoval Ing. Tibor Čierny, zapísaný v zozname odborne spôsobilých osôb pre účely posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 1 vyhlášky MŽP SR č. 113/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o odbornej spôsobilosti pre účel posudzovania vplyvov na životné prostredie, pod číslom 462/2010/OHPV.

Pre spracovanie posudku boli poskytnuté nasledovné podklady:

1. správa o hodnotení strategického dokumentu (ÚPD) a stanoviská k nej,
2. návrh Územného plánu obce Nový Tekov.

V odbornom posudku sú vyhodnotené:

- A) úplnosť správy o hodnotení strategického dokumentu,
- B) stanoviská podľa § 12 zákona o posudzovaní vplyvov a verejné prerokovanie správy o hodnotení
- C) úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie vrátane ich vzájomného pôsobenia,
- D) použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií,
- E) varianty riešenia strategického dokumentu,
- F) návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov strategického dokumentu.

Členenie posudku a návrh záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu vychádzajú z ustanovení § 13 ods. 8 a 9 zákona o posudzovaní vplyvov.

POSÚDENIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

A) ÚPLNOSŤ SPRÁVY O HODNOTENÍ STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

Návrh Územného plánu obce Nový Tekov je spracovaný v súlade so zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Proces obstarávania ÚPN obce sa začalo ešte pred 01.04.2024. Územný plán obce Nový Tekov ako strategický dokument je predmetom posudzovania v zmysle § 4 ods. 1 zákona o posudzovaní vplyvov. Návrh územného plánu obce Nový Tekov rieši územie obce Nový Tekov, ktoré je vymedzené katastrálnymi územiami Nový Tekov a Marušová. Obec Nový Tekov sa nachádza v Nitrianskom kraji a v okrese Levice. Územný plán rieši administratívno-správne územie obce Nový Tekov s celkovou výmerou 2970,0709 ha.

Zadanie na územný plán obce Nový Tekov bolo prerokované v zmysle § 20 ods. 2, 3 a 4 stavebného zákona a následne schválené uznesením Obecného zastupiteľstva obce Nový Tekov č. 80/2023/8 zo dňa 29.11.2023. Riešenie návrhu ÚP a zámery v území sú v súlade s hlavnými cieľmi stanovenými pre rozvoj obce v Zadaní.

Textová časť Správy o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie (ďalej len „Správa“) bola predložená v rozsahu 60 strán; tabuľky sú integrovanou súčasťou textu. Správu vypracovala spoločnosť K2 ateliér, s.r.o., Dlhá 16, Nitra, v zastúpení Ing. arch. Rastislavom Kočajdom, Ing. arch. Miroslavou Kočajdovou a Ing. Luciou Ďuračkovou, v r. 2024.

Správa z hľadiska základných atribútov, ktoré sú určené zákonom o posudzovaní vplyvov, t.j. obsah, štruktúra a rozsah, je vypracovaná v súlade s prílohou číslo 5 zákona o posudzovaní vplyvov.

Správa o hodnotení územnoplánovacej dokumentácie podľa § 9 zákona o posudzovaní vplyvov je spracovaná v nasledovnom rozsahu:

Kapitola A. Základné údaje, ktorá v časti I. Základné údaje o obstarávateľovi a v časti II. Základné údaje o územnoplánovacej dokumentácii, obsahuje všetky relevantné základné údaje o obstarávateľovi a o územnoplánovacej dokumentácii ako názov strategického dokumentu, umiestnenie predmetu dokumentácie, zoznam dotknutých obcí, dotknuté orgány, schvaľujúci orgán, vyjadrenie o vplyvoch presahujúcich štátne hranice.

Kapitola B. obsahuje údaje o priamych vplyvoch územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia. V časti I. Údaje o vstupoch, analyzuje podrobné informácie o poľnohospodárskej pôde s údajmi o najkvalitnejšej pôdy, BPEJ a skupín kvality pôdy. Ďalej sa uvádzajú údaje o zásobovaní pitnou vodou, návrhu riešenia potrieb pitnej vody, (vrátane bilancii návrhovej potreby pitnej vody), o stave a návrhu odkanalizovania a čistenia odpadových vôd (vrátane bilancii produkovaných odpadových vôd), odvádzania dažďových vôd a informácie o neexistencii surovinových zdrojov. Časť I. ďalej obsahuje opis stavu a návrhu zásobovania zemným plynom (vrátane výpočtu potreby plynu pre rozvojové lokality území pre bývanie), zásobovania elektrickou energiou (vrátane výpočtu potreby elektrickej energie v návrhových lokalitách a verejného osvetlenia), o nárokoch na dopravu (podľa jednotlivých druhov dopravy- štátne komunikácie, miestne komunikácie). Táto časť je kvalitne spracovaná a obsahuje výber relevantných údajov vo vhodnom rozsahu. V časti II. Údaje o výstupoch, sa analyzujú informácie o ovzduší, vodstva, povrchových a podzemných vôd, zneškodňovania komunálnych odpadov, zberu a triedenia odpadov, obecného kompostoviska a potreby vybudovania zberného dvora, hluku z dopravy pozdĺž štátnej cesty, žiarenia, ktoré predstavuje skutočnosť, že obec sa nachádza v 1. pásme Jadrovej elektrárne Mochovce a doplňujúce údaje.

Kapitola C. Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie vrátane zdravia, v časti I. Vymedzenie hraníc dotknutého územia uvádza vymedzenie hraníc dotknutého územia, v časti II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia analyzuje horninové prostredie, klimatické pomery, ovzdušie, vodné pomery, pôdne pomery, faunu a flóru, krajinu, chránené územia, územný systém ekologickej stability, obyvateľstvo, kultúrne a historické pamiatky, pozoruhodnosti a archeologické náleziská, paleontologické náleziská, iné zdroje znečistenia a zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov.

Časť chránené územia obsahuje informácie o prvkoch územného systému ekologickej stability. Podrobne sú popísané regionálne biocentrá, nadregionálne a regionálne biokoridory, biocentrá a biokoridory miestneho významu, interakčné prvky a genofondové lokality.

V samostatnej časti „Obyvateľstvo“ sú aktuálne demografické údaje a zhodnotenie demografického potenciálu, údaje o ekonomických aktivitách a bytovom a domovom fonde, sociálnej infraštruktúre a občianskom vybavení. Táto časť je doplnená početnými tabuľkami.

V ďalšej časti „Zhodnotenie súčasných environmentálnych problémov“ sa uvádza, že medzi lokálne problémy možno zaradiť imisie z dopravy, imisie z lokálnych kúrenísk, jadrovú elektrárňu Mochovce, regionálnu skládku odpadov, čistiareň odpadových vôd, vodnú elektrárňu na Hrone. Medzi pozitívne riešenia ochrany životného prostredia možno zaradiť spôsob nakladania s odpadmi, vybudovanie kanalizácie a rybovod.

Celá kapitola je spracovaná v primeranej podrobnosti a je relatívne vyvážená a konzistentná z hľadiska jednotlivých zložiek životného prostredia.

V časti III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti – z hľadiska hlavných cieľov posudzovania strategických dokumentov (SEA) predstavuje ťažiskovú kapitolu Správy o hodnotení. Táto časť analyzuje vplyvy na obyvateľstvo, vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny a geodynamické javy a geomorfologické pomery, vplyvy na klimatické pomery, vplyvy na ovzdušie, vplyvy na vodné pomery, vplyvy na pôdu, vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy, vplyvy na krajinu, vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, vplyvy na archeologické náleziská, vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality. V závere uvádza iné vplyvy a komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti, vzájomných vzťahov a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

V rámci hodnotenia vplyvov na obyvateľstvo sa v Správe uvádza, že hodnotený ÚPN-O s predpokladaným nárastom počtu obyvateľstva nebude mať negatívny vplyv na súčasné obyvateľstvo obce, pričom realizáciou návrhu podľa hodnoteného ÚPN-O sa vytvoria priaznivé podmienky pre obyvateľstvo.

V Správe sa uvádza, že návrh ÚPN-O nemá negatívny vplyv na kvalitu pôdy, nenavrhujú sa prevádzky, pri ktorých by mohlo dôjsť k znečisteniu pôdy. ÚPN-O navrhuje protierózne a pôdoochranné opatrenia. V ÚPN-O je navrhovaný záber poľnohospodárskej pôdy do roku 2054 o rozlohe 92,9451 ha. Chýba tu etapizácia jednotlivých záberov poľnohospodárskej pôdy v jednotlivých rozvojových lokalitách.

Časť IV. „Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie“ obsahuje rozsiahly prehľad záväzných zásad a regulatívov tvorby a ochrany životného prostredia pre zložky ako sú ochrana prírody a tvorba krajiny či vytváranie a udržiavanie ekologickej stability, vrátane plôch zelene.

V časti V. Porovnanie variantov zohľadňujúcich ciele a geografický rozmer strategického dokumentu vrátane sa porovnáva navrhovaný variant ÚPN-O s nulovým variantom.

V časti VI. Metódy použité v procese hodnotenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie a zdravie a spôsob a zdroje získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia a zdravia sa uvádza, že samotný návrh ÚPN-O nemá priamy vplyv na životné prostredie. Územný plán vytvára predpoklady na rozvoj obce s prihliadnutím na trvalo udržateľný rozvoj a skvalitnenie životného prostredia.

V časti VII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri spracovaní Správy o hodnotení sa uvádza, že ÚPN-O neprináša návrhy, ktoré by zhoršovali životné prostredie, ale prináša predpoklady na skvalitnenie jednotlivých zložiek životného prostredia.

V časti VIII. Všeobecne záverečné zhrnutie obsahuje prehľad informácií o hodnotenom strategickom dokumente. Opisuje dôvody pre obstaranie a spracovanie nového územného plánu.

V časti C.IX. až C.XI. je uvedený a podpísaný riešiteľ, zoznam doplňujúcich správ, potvrdenie správnosti a úplnosti údajov, podpis a pečiatka oprávneného zástupcu navrhovateľa.

Úplnosť Správy bola hodnotená z hľadiska požiadaviek tejto prílohy, ktorá predstavuje všeobecný rámec pre jej obsah a štruktúru. Významné kritérium pre posúdenie úplnosti však predstavuje aj „Rozsah hodnotenia“ určený podľa § 8 zákona o posudzovaní vplyvov príslušným orgánom a súbor stanovísk a pripomienok k Rozsahu hodnotenia a súvisiacim krokom obstarávateľa podľa stavebného zákona a zákona o posudzovaní vplyvov.

Z hľadiska vypovedacej schopnosti Správy vo vzťahu k predmetu posudzovania a cieľom obstarávateľa, je spracovaná na dobrej úrovni. Jednotlivé kapitoly vo vnútorných väzbách a vo väzbe na ostatné časti Správy, rozsahom poskytovaných informácií, systematicky a v logickej väzbe k samotnému predmetu informujú o súčasnom stave územia a návrhoch riešenia (potrieb) navrhovaných na umiestnenie do tohto územia, vychádzajúc z obsahu návrhu Územného plánu obce Nový Tekov.

Formálne, vecne a problémovo je Správa konzistentná, korektne reaguje na návrhy a požiadavky, ktoré sú súčasťou návrhu Územného plánu obce Nový Tekov, t.j. vlastné návrhy a požiadavky obce Nový Tekov alebo boli uplatnené k oznámeniu o vypracovaní strategického dokumentu, resp. definované v rozsahu hodnotenia.

Konštatujem, že v Správe a v procese obstarávania bola zabezpečená a využitá kontinuita informácií a analýz stavu a významu tohto procesu zodpovedajúci podmienkam ustanovených zákonom o posudzovaní vplyvov a stavebným zákonom.

Možno konštatovať, že Správa obsahuje podstatné informácie o charaktere navrhovaného strategického dokumentu, základné informácie o súčasnom stave životného prostredia, základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie. V Správe sú primeraným spôsobom vyhodnotené vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a porovnané s nulovým variantom, ktorý predstavuje súčasný stav využívania riešeného územia. Údaje boli uvedené v podrobnosti, ktorá umožňuje posúdiť očakávané vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie. Celkové vplyvy navrhovaného strategického dokumentu na dotknuté územie boli komplexne zdokumentované a vyhodnotené na základe hodnotenia podkladových materiálov. Hodnotenie vychádza zo súčasnosti známych údajov o vstupoch a výstupoch vzhľadom k prírodným zdrojom a zložkám životného prostredia. Možno konštatovať, že úplnosť zistenia vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie je dostatočná.

B) STANOVISKÁ PODĽA § 12 ZÁKONA O POSUDZOVANÍ VPLYVOV A VEREJNÉ PREROKOVANIE SPRÁVY O HODNOTENÍ

Okresný úrad Levice, Odbor starostlivosti o životné prostredie rozoslal Správu na zaujatie stanoviska dotknutým orgánom a dotknutým obciam (Regionálny úrad verejného zdravotníctva Levice, Nitriansky samosprávny kraj, Ministerstvo životného prostredia SR, Krajský pamiatkový úrad Nitra, Okresný úrad Levice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Okresný úrad Levice, odbor krízového riadenia, Okresný úrad Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Levice, pozemkový a lesný odbor, Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, Okresný úrad Nitra, pozemkový a lesný odbor, Okresný úrad Nitra, odbor krízového riadenia, Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Levice, Obec Malé Kozmálovce, Obec Veľké Kozmálovce, Obec Starý Tekov, Obec Kalná nad Hronom a Obec Veľký Ďur).

V zmysle § 12 zákona o posudzovaní vplyvov boli do termínu spracovania posudku a návrhu záverečného stanoviska doručené na Okresný úrad Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie nasledovné písomné stanoviská:

Ministerstvo životného prostredia SR, sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy (list č. 3946/2022-5.3, 64822/2022, zo dňa 08.11.2022) v stanovisku uvádza

1. V katastrálnom území obce Nový Tekov sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na priloženej mape. MŽP SR odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

2. Predmetné územie spadá do nízkeho až vysokého radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné až vysoké radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

3. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#/aplikacia/14>.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného až vysokého radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného až vysokého radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je relevantné, pripomienky budú zapracované do podmienok v časti F/.

Úrad Nitrianskeho samosprávneho kraja, odbor strategických činností (list č. CS 10581/2024, CZ 36385/2024, zo dňa 01.10.2024) v stanovisku uvádza, že Správa o hodnotení a návrh strategického dokumentu Územný plán obce Nový Tekov nesmie byť v rozpore a Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja schváleným uznesením č. 113/2012 z 23. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväznou časťou vyhlásenou Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 2/2012 a ani s jeho Zmenami a doplnkami č. 1 schválenými uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 20. júla 2015 a ich záväznou časťou vyhlásenou Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 6/2015.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je relevantné, pripomienka bude zapracovaná do podmienok v časti F/.

Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Leviciach (list č. RÚVZLV/1320 ODD HŽPaZ/1473/10983/2024, zo dňa 26.09.2024) v stanovisku uvádza, že súhlasí so správou o hodnotení strategického dokumentu a návrhu „Územného plánu obce Nový Tekov“. Pripomína, že vzhľadom k tomu, že cez obec vedie štátna cesta Želiezovce - Hronský Beňadik, je navrhnutá trasa obchvatu obce v západnej časti extravilánu obce, na zmiernenie vplyvu dopravy na obytnú zónu obce Nový Tekov. Obytné lokality B10, B11 navrhnuté v severozápadnej časti obce Nový Tekov sú situované smerom k navrhnutému cestnému obchvatu obce a preto je potrebné realizovať hlukovú štúdiu na základe ktorej je možné posúdiť vhodnosť situovania týchto obytných lokalít z hľadiska vplyvu dopravy.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je relevantné, pripomienka bude zapracovaná do podmienok v časti F/.

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-NR-OSŽP2-2024/045660, zo dňa 23.09.2024) v stanovisku uvádza, že z hľadiska prevencie závažných priemyselných havárií a obmedzovania ich následkov na zdravie ľudí, životné prostredie a majetok nemá pripomienky k predloženej správe o hodnotení a k návrhu strategického dokumentu – Územný plán obce Nový Tekov.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je bez pripomienok.

Okresný úrad Nitra, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie štátnej správy vôd a vybraných zložiek životného prostredia kraja (list č. OU-NR-OSŽP2-2024/045610, zo dňa 08.10.2024) v stanovisku uvádza, že úrad ako dotknutý orgán nemá žiadne pripomienky k predloženému návrhu strategického dokumentu a k správe o hodnotení strategického dokumentu podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je bez pripomienok.

Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-NR-OCDPK-2024/046377-002, zo dňa 27.09.2024) v stanovisku oznamuje, že k predloženému oznámeniu nemá pripomienky. Zároveň upozorňuje na potrebu zosúladiť uvedený strategický dokument s odsúhlaseným územným plánom VÚC Nitrianskeho kraja, vrátane všetkých jeho zmien a doplnkov.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je bez pripomienok. K upozorneniu je potrebné uviesť, že strategický dokument je v súlade s ÚPN VÚC Nitriansky kraj.

Okresný úrad Levice, odbor krízového riadenia (list č. OU-LV-OKR-2024/001932-053, zo dňa 01.10.2024) v stanovisku uvádza, že z hľadiska civilnej ochrany obyvateľstva má pripomienky a žiada dodržiavať požiadavky civilnej ochrany v súlade so zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v zmysle vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany, vyhlášky MV SR č. 328/2012 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o evakuácii, vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení vyhlášky MV SR č. 399/2012 Z.z. a zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko je relevantné, pripomienka bude zapracovaná do podmienok v časti F/.

Okresný úrad Levice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (list č. OU-LV-OCDPK-2024/08884-007, zo dňa 27.09.2024) v záväznom stanovisku uvádza, že nemá námietky k správe o hodnotení strategického dokumentu a k návrhu strategického dokumentu za dodržania nasledovných podmienok:

- 1) Pri návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Nový Tekov“ žiada dodržať podmienky územného plánu VÚC pre Nitriansky kraj.
- 2) Pri realizácii predložených zámerov treba dodržať zákon č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na vyhlášku č. 35/1984 Zb., ako i príslušné STN.
- 3) Pri zásahu do cesty III/1626 je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
- 4) V zmysle § 3 ods. 5 cestného zákona, cestným správnym orgánom pre cesty I. triedy je okresný úrad v sídle kraja, t.j. Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.
- 5) V zmysle § 3 ods. 2 cestného zákona, miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce, ako prenesený výkon štátnej správy.
- 6) Okresný úrad Levice, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií, netrvá na tom aby predložený strategický dokument bol posudzovaný podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – stanovisko pod bodmi 1) až 5) je relevantné, pripomienky budú zapracované do podmienok v časti F/. K bodu č. 6) je nutné uviesť, že týmto postupom sa predložený strategický dokument už posudzuje podľa zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a preto je pripomienka nerelevantná.

Verejné prerokovanie Správy o hodnotení

Obstarávateľ podľa § 11 ods. 3 zákona o posudzovaní vplyvov zabezpečil verejné prerokovanie Správy o hodnotení. Termín a miesto verejného prerokovania oznámil viac ako 10 dní pred jeho konaním.

Verejné prerokovanie sa uskutočnilo dňa 10.10.2024 na Obecnom úrade Nový Tekov, a to o 9,00 hod. pre organizácie a zástupcov dotknutých orgánov štátnej správy a o 17,00 hod. pre občanov a verejnosť. Priebeh verejného prerokovania bol zaznamenaný záznamom z prerokovania správy o hodnotení. Súčasťou záznamu sú prezenčné listiny. Na základe záznamu z verejného prerokovania, verejného prerokovania sa zúčastnili spracovatelia Správy o hodnotení strategického dokumentu „Územný plán obce Nový Tekov“ a návrhu územného plánu zástupcovia spracovateľa dokumentácie a to za K2 ateliér s.r.o., Ing. arch. Rastislav Kočajda, Ing. Lucia Ďuračková, zástupkyňa obstarávateľa Ing. arch. Gertrúda Čuboňová, zástupca obce Nový Tekov Ing. Ladislav Kompan, zástupcovia OÚ Levice Mgr. Lucia Göbő a Romana Hanusová, zástupcovia RÚPÚPV Nitra Dana Ivaničová a Ján Sekereš a 5 obyvatelia obce Nový Tekov. Na prerokovaní Správy o hodnotení spracovateľ oboznámil prítomných o spracovanej Správe o hodnotení Územného plánu obce Nový Tekov. Spracovateľ uviedol, že cieľom dokumentu je komplexné riešenie priestorového usporiadania a funkčného využitia územia obce a návrh časovej koordinácie činností ovplyvňujúcich životné prostredie.

Na základe záznamu, na verejnom prerokovaní neboli vznesené žiadne pripomienky na Správu o hodnotení. Stanoviská ku Správe o hodnotení strategického dokumentu neprišli žiadne.

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – Na základe skutočností, že sa verejného prerokovania zúčastnili obyvatelia obce a zástupcovia spracovateľa, obstarávateľa, obce, dotknutých orgánov štátnej správy a nikto nevzniesol žiadne pripomienky odborne spôsobilá osoba berie na vedomie danú skutočnosť.

Záver vyplývajúce z vyjadrení, stanovísk a verejného prerokovania

Stanovisko odborne spôsobilej osoby – Konštatujem, že uvedené pripomienky sú odôvodnené. Mnohé pripomienky sú adresné až k procesu projektovej prípravy v ďalších stupňoch prípravy dokumentácií. Požiadavky a odporúčania k Správe o hodnotení navrhujem zapracovať do podmienok predmetného strategického dokumentu.

C) ÚPLNOSŤ ZISTENIA Kladných a záporných vplyvov činnosti

Predložená Správa o hodnotení obsahuje v kapitole C časti III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a konštatovanie, že Územný plán obce Nový Tekov je dokument, ktorý nemá priamy vplyv na životné prostredie a zdravie obyvateľov, ale prostredníctvom regulatívov, limitov obmedzení, usmernení vytvára predpoklady na cieľavedomý primeraný a proporčný rozvoj tohto špecifického priestoru, ktorý je založený na princípe udržania a skvalitňovania životného prostredia.

Vplyvy na obyvateľstvo

V roku 2021 mala obec Nový Tekov 897 obyvateľov, z čoho bolo 446 žien a 451 mužov. Vývoj počtu obyvateľov od roku 2002 je stabilizovaný, od roku 2011 je zaznamenaný iba jeho nárast. V produktívnom veku v roku 2021 bolo 606 obyvateľov, čo predstavuje 67,56 %.

Návrh územného plánu je koncipovaný tak, aby vznikli podmienky pre rast počtu obyvateľstva (demografická skladba je progresívna a stúpajúca). Návrh územného plánu počíta s nárastom obyvateľstva o cca 1880 obyvateľov za 30 rokov, čo korešponduje s vybudovaním približne 750 bytových jednotiek. Uvedené hodnoty sú maximálne možné za uvedené obdobie. V návrhu sa počíta predovšetkým s bývaním v rodinných domoch, jedna lokalita je vyčlenená na bývanie v bytových domoch.

Je možné, že rozvoj obce nebude prebiehať takým rýchlym tempom, čo by znamenalo len predĺženie časového obdobia rozvoja obce v daných rozvojových oblastiach. Súčasná rezerva v rámci zastavaného územia je pre cca 20 rodinných domov na voľných disponibilných pozemkoch bez budovania nových komunikácií, čo je s dlhodobého hľadiska nepostačujúce, preto sa plánujú vybudovať nové komunikácie a vznikajú nové rozvojové plochy ako návrh. Nové lokality sa plánujú v obytných územiach B01 – B15.

Aj keď zvyšovanie počtu obyvateľov je za posledných 10 rokov málo výrazný, je možné za predpokladu vytvorenia vhodných podmienok očakávať vyšší nárast. Dôvodom je celkový nárast obyvateľstva na Slovensku ako aj čoraz väčší záujem mladých ľudí bývania na vidieku. Ak by došlo k rozvoju podnikateľských aktivít, viac sa zviditeľnili miestne atraktivity, zamerala by sa pozornosť na celkovú rekonštrukciu a obnovu dediny – dobudovanie kanalizácie, rekonštrukcia líniových stavieb (chodníky, cesty, úprava rigolov a pod.), rekonštrukcia obecných objektov, vytvorenie rekreačných zón pri vodných tokoch a plochách, zlepšenie prepojenia s obcou Starý Tekov, napr. vybudovaním cyklochodníkov, nárast obyvateľstva by bol citeľný.

Hlavnými funkciami sídla sú funkcie obytná, doplnkovou obslužná výrobná, rozvojovou funkciou funkcia rekreačná a športová. Na základe uvedených skutočností v územnom pláne je potrebné vytvoriť predpoklady aj pre pokrytie potrieb rozvoja bývania prejavujúceho sa aj rastom počtu

obyvateľov, založenom na prirodzenom prírastku, aj na migrácii do sídla. Týmto základnými predpokladmi sú vymedzenie dostatku plôch pre bytovú výstavbu, rozvoj občianskej a technickej infraštruktúry obce a opatrenia na skvalitnenie životného prostredia.

Návrh územného plánu obce Nový Tekov neobsahuje také riešenia, ktoré by niesli riziká ohrozenia zdravotného stavu obyvateľstva, ktoré by mali negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by významne narušovali pohodu a kvalitu života, resp. stav životného prostredia. Obsahuje riešenia, ktorými sa skvalitnia ekonomické, sociálne a zdravotné podmienky pre dotknuté obyvateľstvo.

Hodnotiac vplyvy zámerov návrhu územného plánu na obyvateľstvo a jeho zdravie ako celku, môžeme ich zaradiť medzi vplyvy priame i nepriame, kumulatívne, dlhodobé i trvalé.

Prechodné krátkodobé zhoršenie životných podmienok obyvateľov vo vzťahu k návrhu územného plánu môže nastať pri stavebnej činnosti zvýšením hlučnosti, prašnosti, zvýšením produkcie odpadov (predovšetkým stavebných odpadov). Z dlhodobého hľadiska krátkodobé zhoršenie životných podmienok neznamena zvýšené riziko na obyvateľstvo.

Uvedené zámery návrhu územného plánu obce Nový Tekov potenciálne zvýšia možnosti zamestnanosti domáceho obyvateľstva, skvalitnia sociálne a demografické pomery, s vplyvom na úroveň verejného zdravia.

Vplyv na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy, geomorfologické pomery

V zmysle geomorfologického členenia (Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002) patrí väčšia časť k.ú. obce do Alpsko-himalájskej sústavy, jej podsústavy Panónskej panvy, jej provincie Západopanónskej panvy, jej subprovincie Malej Dunajskej kotliny, jej oblasti Podunajskej nížiny, jej celku Podunajská pahorkatina. Do spomínaného územia zasahuje podcelok Hronská pahorkatina svojimi časťami Hronská tabuľa a Bešianska pahorkatina a podcelok Hronská niva. Zo severu na územie obce Nový Tekov zasahujú Štiavnické vrchy (svojim podcelkom Kozmálovské vršky) patriace do oblasti Slovenského stredohoria, subprovincie Vnútrotných Západných Karpát, provincie Západných Karpát, podsústavy Karpát, Alpsko-himalájskej sústavy. Najčastejšie sa rezba reliéfu vyjadruje pomocou relatívnej výškovej (vertikálnej) členitosti. Relatívna výšková členitosť reliéfu sa najčastejšie určuje na základe siete kruhov s polomerom 2 km, na ktorých sa sleduje rozdiel medzi najnižším a najvyšším bodom. Na základe takto zostrojenej mapy bolo vyčlenených na Slovensku 7 typov reliéfu, z ktorých na územie obce Nový Tekov zasahujú len 2. Roviny sú najrozšírenejšie územia Slovenska a zaberajú 22,5% rozlohy štátu. Predstavujú rovinaté a mierne zvlnené územia, kde výškový rozdiel medzi najnižším a najvyšším bodom na ploche kruhu s polomerom 2 km neprevyšuje 30 m. Pahorkatiny majú reliéf so širokými chrbtami, úvalinami a úvalinovými dolinami. Vznikli predovšetkým na slabo spevnených a menej odolných horninách na styku pohorí a nížin a v kotlinách. V morfoštruktúrach rozlišuje hlavné typy erózo-denudačného reliéfu a vybrané typy reliéfu. Najvýraznejšou exogénnou silou, modelujúcou k.ú., sú tečúce toky. Činnosť riek spočíva v erózii, transporte a sedimentácii. Striedavým zanášaním a prehlbovaním dnen dolín vznikli v štvrtohorách pozdĺž riek stupne terás. Najnižší a zároveň najmladší stupeň (holocénny), v ktorom rieky tečú, sa nazýva riečna niva. Riečne nivy vznikli rozširovaním, bočnou eróziou a akumuláciou riečnych sedimentov.

Katastrálne územie Nového Tekova spadá do štruktúrno-geologického pásma neogénne kotliny, ktoré začali vznikať už v paleogénne pri vrásnení flyšu, ale predovšetkým v neogéne. Vtedy vznikali hlboké zlomy, pozdĺž ktorých sa Vnútrotné Karpaty lámali na kryhy, ktoré sa v severnej časti prevažne dvíhali a v južnej prevažne klesali. Takto vznikli na juhu veľké kotliny Panónskej panvy. Medzi dvíhajúcimi sa kryhami karpatských pohorí sa diferencovali menšie vnútrokarpatské kotliny, ktoré boli spočiatku zaliate morom, potom sa vysladzovali na jazerá. V nich sa ukladali

morské a jazerné sedimenty: štrky, piesky, íly a tufity. Podľa hĺbky sedimentačnej depresie a dĺžky ukladania majú tieto sedimenty rozličnú hrúbku, v k.ú. obce však priamo na povrch nevystupujú. Podložie neogénnych sedimentov je tvorené mezozoickými karbonátovými a granitoidnými horninami kryštalinika v rôznej hrúbke. V nadloží sedimentov terciéru sa na celom území nachádzajú kvartérne sedimenty. Územie obce je pokryté fluviálnymi, eolickými a deluviálnymi sedimentmi. Fluviálne sedimenty naniesli rieky na miestach, kde mali menšiu transportačnú silu. Z eolických sedimentov sa na území vyskytujú: spraše a sprašové hliny. Spraše majú obvykle rovnomerné zloženie, nie sú vrstevnaté. Sprašové hliny sú soliflukciou alebo ronom premiestnené spraše. Deluviálne sedimenty vznikli premiestňovaním zvetralín po svahoch.

V územnom pláne nie sú navrhované zásahy, ktoré by zásadne ovplyvňovali horninové prostredie. V katastrálnych územiach nie sú evidované ložiská nerastných surovín, ani nie sú predmetom návrhu územného plánu. V návrhu ÚPN sa nenavrhujú ťažby nerastných surovín.

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Nový Tekov nebude mať významný negatívny vplyv na horninové prostredie, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Vplyvy na horninové prostredie sa predpokladajú v etape výstavby plánovaných objektov v dôsledku odstránenia nadložných vrstiev a obnaženia horninového základu; zásahy nebudú siahať nadmerne do hĺbky a nebudú podstatne narúšať základovú horninu.

Vplyv na klimatické pomery

V správe o hodnotení ÚPN obce Nový Tekov nie sú identifikovateľné žiadne zásadné vplyvy na klimatické pomery riešeného ani širšieho riešeného územia. Riešené územie spadá do teplej klimatickej oblasti ktorá má ročne viac ako 50 letných dní (maximálna teplota 25°C a vyššia). Zaberá nížinné časti Slovenska, odkiaľ vybieha pozdĺž riek do dolín a nižšie položených kotlín. Vystupuje do nadmorskej výšky 400 m.n.m. Na k.ú. zasahujú dva okrsky: okrskok teplý, suchý, s miernou zimou a okrskok teplý, mierne suchý, s miernou zimou. Pre celé územie je charakteristická nížinná klíma s dlhým až veľmi dlhým, teplým a suchým letom, mierne teplou, suchou až veľmi suchou zimou s malou početnosťou dní so snehovou pokrývkou (40 dní). Priemerné mesačné teploty sa pohybujú počas roka od -3°C v januári do 19,5°C v júli. Priemerná ročná teplota územia dosahuje hodnotu 9 až 9,5°C. Oblasť je zrážkovo deficitná pričom priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje od 550 do 600 mm, kde 300 – 330 mm spadne vo vegetačnom období. Za príčinu nedostatku atmosferických zrážok možno považovať fakt, že Podunajská nížina leží v zrážkovom tieni Malých Karpát a predhoria Álp. V oblasti prevládajú severozápadné vetry. Táto oblasť patrí medzi najveternejšie. V ročnom chode sú najveternejšími mesiacmi február a marec, kým najmenej veterný býva september. Priemerná rýchlosť vetra dosahuje 4 m.s⁻¹, zastúpenie bezvetria je 33%. Oblačnosť vyjadruje percento pokrytia oblohy oblakmi. Najväčšia oblačnosť býva v lete popoludní a v zime ráno a dopoludnia. Najoblačnejší býva december a najmenej oblačný august alebo september.

Vzhľadom na prevažujúce dopĺňanie bytovej zástavby v predloženom územnom pláne obce, bolo by vhodné doplniť informáciu, že i miera zastavanosti územia a odvedenia zrážkových vôd má nemalý vplyv na mikroklimatické podmienky územia, čo by sa malo premietnuť do zásad tvorby zelene a preferovania realizácie priepustných/polopriepustných povrchov.

Územný plán obce Nový Tekov rieši návrhy a opatrenia, ktoré zmierňujú nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Územný plán nenavrhuje plošné odlesnenie zalesnených pozemkov ani iný nadmerný úbytok zelene. Podľa územného systému ekologickej stability navrhuje výsadbu zelene líniových aj plošných početných interakčných prvkov, biocentier a biokoridorov, ktoré pozitívne ovplyvnia veterné vplyvy, prispievajú k zadržaniu vody v krajine, majú protierózne účinky, zlepšia celkovú mikroklimu v obci a zároveň dotvoria krajinu aj z estetického hľadiska.

V rámci Návrhu ÚPN obce Nový Tekov sú zapracované ekostabilizačné opatrenia vyplývajúce zo Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. V rámci realizácie rozvojových lokalít je potrebné vytvárať podmienky na ich realizáciu. V zásadách a regulatívoch ÚPN-O stanoviť minimálne percentuálne výmery zastavaných plôch pozemkov, na ktorých musí byť aplikovaná zeleň (výsadba stromov a kríkov). Povaha realizácie stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce nevyvolá zmeny v klimatických pomeroch obce a jej okolí.

Vplyvy na ovzdušie

Do obce Nový Tekov zasahuje JE Mochovce, kde sa nachádza veľký a stredné zdroje znečisťovania ovzdušia. Vplyv JE na znečistenie ovzdušia je v porovnaní s inými zdrojmi znečistenia ovzdušia v oblasti zanedbateľný.

Líniovým zdrojom znečistenie ovzdušia z automobilovej dopravy sú komunikácie – cesta I. triedy I/ 76 prechádzajúca centrálnou časťou katastra obce. Na tomto úseku v čase zvýšenej dopravnej záťaže prichádza k zvýšeniu prašnosti a tiež emisií z dopravných prostriedkov. Územie tejto časti Nitrianskeho kraja v tejto oblasti patrí z hľadiska čistoty ovzdušia k stredne zaťaženým oblastiam ale nevyžaduje v tomto smere osobitnú ochranu. Vzhľadom ku všeobecne priaznivým klimatickým a mikroklimatickým pomerom, je územím veľmi dobre prevetrávaným, v dôsledku čoho dochádza k pomerne rýchlemu a účinnému rozptylu emitovaných znečisťujúcich látok

Územný plán nenavrhuje prevádzky a činnosti, ktoré by potenciálne významne ovplyvňovali kvalitu ovzdušia. Krátkodobé vplyvy na ovzdušie plošne obmedzené môžu spôsobiť stavebné práce v bezprostrednom okolí stavby formou zvýšenej prašnosti a polutantov z pohybu dopravných a stavebných mechanizmov a úpravy povrchu v kontakte s pôdou, prípadne horninovým podložím. Vplyvy budú sekundárne, krátkodobé, resp. dočasné. Novo navrhovaná výstavba a rekonštrukcia budov budú realizované už v súlade so sprísnenými tepelnotechnickými normami, verejné budovy a obytné budovy v nízkoenergetickom, neskôr pasívnom štandarde, a budú vo väčšej miere využívať obnoviteľné zdroje energie, čo všetko prispeje k zníženiu množstva emisií z lokálnych tepelných zdrojov. Novonavrhované lokality určené na bývanie nebudú zaťažené emisiami z dopravy.

Vplyvy na vodné pomery

Územie katastra Nového Tekova je odvodňované riekou Hron a jeho pravostrannými prítokmi: Malokozmálovský potok, Ulička, Šándorhalmský kanál. Hron je rieka so snehovo-dažďovým režimom odtoku s najvyšším vodným stavom v marci až máji a naopak s najnižším vodným stavom v októbri až novembri. Špecifický odtok z tohto územia je $13 \text{ l.s}^{-1} \text{ km}^2$, koeficient odtoku je 40% až 60%. Hron spolu so svojimi prítokmi vytvára perovitú riečnu sieť. Vytvára podobný, ale kratší oblúk ako Váh. Pramení pod Kráľovou hoľou z južnej strany. Do Dunaja sa vlieva pri Štúrove. Prerezáva najmä sopečné Slovenské Stredohorie, kde si od konca neogénu nestačil vytvoriť rozvinutú sieť prítokov. Dĺžka toku Hrona je 298 km, plocha povodia je $5\,454 \text{ km}^2$ a dlhodobý priemerný prietok v Novej Bani je $49,5 \text{ m}^3/\text{s}$. Malokozmálovský potok je pravostranným prítokom Hrona, prameniácom v katastri obce Malé Kozmálovce a vlievajúcim sa do Hrona na území obce Nový Tekov. Ulička a Šándorhalmský kanál sú pravostrannými prítokmi Hrona, prameniáciami v katastrálnom území Nového Tekova a vlievajúcimi sa do Hrona južne od Nového Tekova v katastri obce Kalná nad Hronom. Podzemné vody sú viazané predovšetkým na štrky a piesky riečnych nív, terás a náplavových kužeľov. Veľké množstvo zásob podzemnej vody v týchto sedimentoch podmieňuje ich dobrá priepustnosť, značný rozsah a mocnosť.

Navrhuje sa zvýšiť podiel nelesnej drevinovej vegetácie, dosadbou prvkou ÚSES, najmä pozdĺž vodných tokov, kanálov a ciest (trvalé trávne porasty a dreviny majú z hľadiska odolnosti proti eróznym účinkom najlepšiu ochrannú funkciu a tiež vytvárajú podmienky pre vsakovanie vody do pôdy). Výsadba bude tvoriť plochy vhodné na náhradné výsadby.

Všeobecne vplyvy na vodné toky úpravami a výstavbou protipovodňových hrádzí, rešpektovaním máp povodňového ohrozenia a mapy povodňového rizika budú priame i nepriame, dlhodobé až trvalé.

V obci je vybudovaný verejný vodovod s pokrytím všetkých uličných radov domovej zástavby. Verejný vodovod v obci prevádzkuje Západoslovenská vodárenská spoločnosť, odštepny závod Levice. Verejný vodovod v obci Nový Tekov je zásobovaný pitnou vodou zo skupinového vodovodu Levice z vodojemu Cigánka. Do katastra obce zasahuje ochranné pásmo I., II., III. stupňa vodných zdrojov. V návrhu je riešené zásobovanie vodou aj na nových rozvojových plochách. Navrhovaná vodovodná sieť bude napojená na existujúci vodovod a bude zokruhovaná pre vyrovnanosť vstupného tlaku. Meranie spotreby vody pre jednotlivé objekty bude na prípojkách vo vodomerných šachtách, ktoré budú vybudované podľa požiadavky prevádzkovateľa verejného vodovodu.

Vo vyšších stupňoch PD je potrebné na základe hydrotechnických výpočtov preukázať, že aj po napojení rozvojových lokalít, bude existujúca vodovodná sieť tlakovo a kapacitne vyhovovať na zvýšený odber pitnej vody. Následne bude možné zásobovať rozvojové lokality pitnou vodou len v rámci tlakových a kapacitných možností.

Obec je napojená na kanalizačnú sieť s vyústením do ČOV v k.ú. Marušová v obci Nový Tekov. ČOV má kapacitu 1000EO, plánuje sa rozšírenie na 1400EO. Na kanalizáciu je pripojených viac ako 80 % domového fondu (265 domov). Septik alebo žumpu má 20 domov (cca 6 %). Bez kanalizácie je 28 domov (čo predstavuje takmer 9 %) z celkového počtu 319 domov. V návrhu sa uvažuje s rozšírením kapacity ČOV ako aj s vybudovaním odkaliska.

S budovaním oddelenej dažďovej kanalizácie sa v nových rozvojových plochách ani v miestnych častiach s navrhovanou splaškovou kanalizáciou neuvažuje. Väčšina dažďových vôd by sa mala zachytávať na súkromných pozemkoch a prípadne využívať na polievanie. Voda zadržaná v území prispeje k zachovaniu potrebnej vlhkosti, nevyhnutnej pre rast sídelnej vegetácie. Za týmto účelom by mal byť stanovený záväzný regulatív minimálneho podielu nespevnených plôch. Odvod dažďovej vody z komunikácií sa navrhuje prostredníctvom vsakovacích jám na okrajoch komunikácií. V prípade potreby zriaďovania väčších spevnených plôch (napr. odstavných a manipulačných plôch) by sa mali preferovať priepustné povrchy vytvorené zo zatravnovacích tvárnic alebo zámkovej dlažby. Vody z povrchového odtoku z nezastavaných plôch sa budú odvádzať povrchovými rigolmi do vodných tokov. Technické riešenie dažďových rigolov, ako aj výpočet dimenzie a množstva dažďových vôd, bude predmetom riešenia v podrobnejšej dokumentácii.

Dažďové vody zo striech objektov a pridružených spevnených plôch sa požaduje odvádzať v rámci vlastného pozemku, prostredníctvom zberných nádrží v kombinácii so vsakovacím zariadením. V prípade odvádzania dažďových vôd cez vsakovacie zariadenia do podzemných vôd, je potrebné zrealizovať hydrogeologický prieskum, ktorý musí potvrdiť schopnosť vsakovania do podložia. Pred vsakovacie zariadenia odporúčame osadiť zberné dažďové nádrže s využitím vôd na závlahy. Novonavrhované komunikácie požadujeme odvodniť do vsaku. Prípadný alternatívny spôsob odvodnenia komunikácii bude potrebné posúdiť a odsúhlasiť správcou príslušného vodného toku.

Navrhuje sa aby pri odvádzaní zrážkových vôd z rozsiahlejších parkovacích plôch boli osadené odlučovače ropných látok na vyústení vyčistených zrážkových vôd dosahovali hodnotu NEL do 0,1 mg/l.

Vplyv na vodné pomery bude mať predovšetkým realizácia vodozádržných opatrení (vsakovacie studne, zberné nádrže na vodu a pod.) a dobudovanie verejného vodovodu a verejnej kanalizácie v rozvojových lokalitách vrátane rozšírenia kapacity ČOV.

Vplyvy na pôdu

Celková výmera katastrálnych území (k.ú. Nový Tekov a k.ú. Marušová) je 2970,0709 ha. Táto plocha sa delí na poľnohospodársku pôdu (2254,0032 ha) – 76 % a nepoľnohospodársku pôdu (716,0677 ha). Orná pôda a zaberá z celkovej plochy územia 69 %, druhým typom najviac zastúpených pozemkov sú lesné pozemky s 15 % a naopak najmenšie zastúpenie majú vodná plocha a vinice s cca 1 %. Za najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy v katastri obce Nový Tekov a podľa BPEJ sa považujú: 0018003, 0018033, 0039002, 0106002, 0118003, 0126012, 0139002, 0144002. Najviac zastúpeným pôdnym typom v rámci k.ú. Nový Tekov a k.ú. Marušová sú podľa mapovania kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ) jednoznačne hnedozeme, potom černoze, menej zastúpené sukambizeme a fluziveme a najmenej zastúpené sú regozeme a čiernice.

ÚPN-O predpokladá návrh rozvojových zámerov obce. Z navrhovanej výmery predstavuje záber poľnohospodárskeho pôdneho fondu plochu 92,9451 ha (z toho 25,24 ha v zastavanom území). Záber poľnohospodárskej pôdy bude uskutočňovaný postupne po jednotlivých lokalitách a po jednotlivých etapách určených v rozhodnutí príslušného orgánu ochrany poľnohospodárskej pôdy. V zmysle zákona č. 220/2004 Z.z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy bude investorom vykonaná skrývka humusového horizontu poľnohospodárskych pôd, odnímaných natrvalo a zabezpečené jej hospodárne a účelné využitie na základe bilancie skrývky humusového horizontu.

Tieto zábery poľnohospodárskej pôdy je potrebné považovať za negatívny vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. V zmysle § 12 ods. 2 písm. l) zákona č. 220/2004 Z.z. okresný úrad rozhodne o výške odvodu za trvalé odňatie poľnohospodárskej pôdy podľa Nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z.z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy.

Lesy v súčasnosti zaberajú 15 % z celkovej plochy riešeného územia. Lesné pozemky sú radené medzi pozemky nepoľnohospodárskej pôdy. Lesné pozemky tvoria až 60 % z celkovej plochy nepoľnohospodárskej pôdy. K záberu lesných pozemkov sa navrhuje iba v lokalite určenej na rozšírenie príslušného športového areálu a na ploche v blízkosti rybníka. Plošným výrubom lesných pozemkov sa neuvažuje.

Návrh územného plánu prezentuje opatrenia na zamedzenie a minimalizáciu pôdnej erózie, najmä v súvislosti s hospodárením s povrchovými vodami. Nepredpokladá sa v súvislosti s návrhmi územného plánu kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy

Územie obce Nový Tekov sa zaraďuje do fytogeografickej oblasti panónskej flóry, do obvodu eupanónskej xerotermnej flóry. Podľa fytogeografického členenia je možné k.ú. Nového Tekova zaradiť do dubovej zóny, do jej nižinnej podzóny a do jej pahorkatinnej oblasti. Potenciálna prirodzená vegetácia je výrazom súčasného ekologického potenciálu krajiny. Zobrazuje prirodzené rastlinstvo, ktoré by sa v budúcnosti postupne vytvorilo, keby človek prestal vegetačný kryt svojou činnosťou ovplyvňovať. Vrbovo-topoľové lesy v záplavových územiach veľkých riek sa vyznačujú výrazne odlíšeným stromovým poschodím od krovinatého. V hornom poschodí sa vyskytujú takmer všetky druhy tzv. mäkkých lužných drevín, z ktorých najtypickejšie sú vrbá biela, topoľ biely. Z kríkov je najčastejší svíb krvavý a baza čierna. V bylinnom podraste sa nachádzajú vlhkomilné druhy, pričom dominujú druhy rýchlo sa šíriace: žihľava dvojdomá, ostružina ožina. Jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek sa na rozdiel od predchádzajúcich viažu na vyššie a relatívne suchšie polohy nív a nízkych terás, mimo dosahu pravidelných záplav. V stromovom poschodí sú hlavnými drevinami jaseň úzkolistý, bresty a dub letný. Bylinné poschodie má pestré zloženie: cesnačka lekárska, brečtan popínavý, plúcnik lekársky. Dubovo-hrabové lesy

podmieňujú piesočnaté a štrkovité treťohorné a štvrtohorné terasy, pokryté sprašovými hlinami alebo náplavové kužele. V stromovom poschodí dominuje dub letný a hrab obyčajný. Dubové a cerovo-dubové lesy sa vyvíjajú na černozeiach. Prevládajú tu dub sivozelený, dub jadranský, častý je dub cerový. Vegetácia vyskytujúca sa v súčasnosti v posudzovanom území je na podstatnej ploche odlišná od pôvodnej vegetácie. Vegetácia blízka prirodzenej sa nachádza na nive rieky Hron. Značné plochy územia zaberajú agrocenózy, brehové porasty vodných tokov, medze a opustené plochy sukcesne zarastajúce. Vnútrokarpatské zníženie (vrátane Podunajskej pahorkatiny) v rámci zoogeografického členenia patria do panónskej oblasti. Študované územie spadá do juhoslovenského obvodu, dunajského okrsku. Tieto oblasti sú charakteristické teplomilnými druhmi, ktoré sa sem rozšírili predovšetkým z refúgií mediteránnej a pontickej oblasti. Na spomínanom území je možné identifikovať druhy štyroch základných živočíšnych spoločenstiev.

Živočíšne druhy spoločenstva lesov sa vyvíjali v krajine počas dlhého obdobia. Niektoré sú s ním bytostne späté – nachádzajú v lese potravu a úkryt (zajac), iné tam vyhľadávajú iba úkryt pred nepriateľom. Živočíchy sa rôznym spôsobom prispôbili životu v lese. Medzi charakteristické druhy stavovcov listnatého lesa patria jašterica zelená, drozd čierny. V pôde a na jej povrchu žijú predovšetkým dážďovka zemná, slimák obyčajný. V teplejších listnatých lesoch je na stromoch veľa chrobákov: chrúst obyčajný alebo roháč veľký. Živočíšne spoločenstvo poľí a lúk reprezentujú najmä druhy, ktoré pôvodne obývali stepi. Oproti pôvodnému prostrediu však dochádza k striedaniu kultúr a silným zásahom človeka. Je to predovšetkým chemizácia poľnohospodárskej výroby, vyrušovanie, ohrozovanie a priame mechanické ničenie živočíchov pri poľnohospodárskych prácach. Živočíchy sú prispôbené prostrediu svojou prevažne sivohnedou farbou: jarabica poľná, prepelica poľná, bažant poľovný. Ďalej sa často vyskytuje zajac poľný. Z hlodavcov je typickým chrček roľný. U bezstavovcov sa spoločenstvo vyznačuje veľkým bohatstvom druhov. Prevládajúcimi sú skupiny červov, mäkkýšov, suchozemských kôrovcov pavúkov a hmyzu. Živočíšne spoločenstvo vôd, močiarov a brehov predstavuje veľa druhov, ktoré buď celý svoj život a ontologický vývoj prežívajú vo vode (ryby, žaby) alebo opúšťajú vodné prostredie len v dospelosti (mlok) a veľa ďalších využíva vodné prostredie a jeho okolie na získavanie potravy, hniezdenie (kačice, volavky). Živočíšne spoločenstvo ľudských sídlisk predstavuje skupinu živočíchov, ktoré pôvodne žili v iných podmienkach a prispôbili sa človeku, jeho zariadeniam a aktivitám. Je možné ich zaradiť do troch základných skupín: živočíchy, ktoré u človeka a v jeho hospodárstve hľadajú predovšetkým potravu (myš domová, potkan obyčajný), živočíchy, ktoré vyhľadávajú ľudské obydľia a hospodárske budovy predovšetkým ako hniezdiská (lastovička obyčajná, bocian biely) a živočíchy, ktoré sa špeciálne neviažu ani na výživu a ani na hniezdenie, ale vyskytujú sa v budovách a okolí (užovka obyčajná, jež obyčajný).

Realizácia činností a stavieb podľa ÚPN nebude mať negatívne vplyvy na pôdy, až na čiastočné úbytky pôdneho fondu. Výstavba rodinných domov, bytov a rozširovanie objektov občianskej vybavenosti sa dotknú pôdy v rámci súčasného zastavaného územia, aj mimo neho. Na plochách, vytypovaných návrhom územného plánu pre umiestnenie výstavby rodinných domov a bytových domov a ďalších stavieb dôjde logicky k zmene a k strate pôvodných biotopov živočíchov a rastlín.

Polnohospodárska pôda mimo zastavaného územia bude zasiahnutá trvalými úbytkami predovšetkým realizáciou zástavby rodinných domov v nových lokalitách rozšírením pôvodného zastavaného územia obce. Návrh územného plánu prezentuje opatrenia na zamedzenie a minimalizáciu pôdnej erózie, najmä v súvislosti s hospodárením s povrchovými vodami. Migračné trasy regionálnej i miestnej úrovne u terestrických i lietajúcich živočíchov (za potravou, za rozmnožovaním, za zaujatím hniezdisk a i.) nie sú plánovanými zámermi podstatne narušené. Výlučne terestrické biokoridory, ktoré využívajú predovšetkým cicavce (vysoká zver, šelmy) a stepné druhy avifauny nebudú dotknuté, pretože definovanie takého biokoridoru nie je viazané na

úzky koridor, ale naopak, na relatívne široký; to sa týka aj avifauny v priestore. Predpokladané vplyvy je možné vyhodnotiť ako priame, kumulatívne a dlhodobé, až trvalé.

Zvyšovanie ochrany významných druhov živočíchov a rastlín spočíva predovšetkým v zachovaní a zlepšovaní stavu prirodzených biotopov a ich výskytov. V územnom pláne sú zapracované existujúce aj navrhované biotopy, biokoridory ako aj interakčné prvky plošné a líniové. Súčasťou územného plánu je aj návrh ekostabilizačných opatrení, po ich realizácii sa predpokladá mierne zvýšenie ekologickej stability územia.

V katastrálnom území sa nachádzajú aj invázne a agresívne druhy rastlín a živočíchov. Za invázne druhy živočíchov a rastlín sa považujú druhy nepôvodného charakteru, ktorého introdukcia alebo samovoľné šírenie ohrozuje biologickú rozmanitosť. Spôsob zaobchádzania s inváznymi druhmi je bližšie špecifikovaný v § 7a a § 7b zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a vo vyhláske MŽP SR č. 24/2003 Z.z..

Nepredpokladá sa v súvislosti s návrhmi územného plánu kontaminácia pôd, ohrozenie čistoty alebo kvality pôd.

Vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny

Druhotná krajinná štruktúra je predovšetkým tvorená poľnohospodársky využívanou krajinou. Pásmo lesa je zastúpené v menšej miere. Ekologická stabilita je schopnosť ekosystému vyrovnávať vonkajšie rušivé vplyvy vlastnými spontánnymi mechanizmami, jej opakom je ekologická labilita, ktorú definujeme ako neschopnosť ekosystému odolávať vonkajším rušivým vplyvom alebo neschopnosť vrátiť sa do pôvodného stavu.

Výsledkom hodnotenia ekologickej stability je vyjadrenie ekologickej stability riešeného územia jednotlivých prvkov kvantifikovateľnými ukazovateľmi (stupňom stability jednotlivých prvkov SKŠ a koeficientom ekologickej stability).

Koeficient ekologickej stability (KES) vyjadruje sprostredkovane stupeň prirodzenosti územia na základe kvality (stupeň ekologickej stability) a kvantity (plošná výmera) jednotlivých prvkov súčasnej krajinnej štruktúry v konkrétnej obci. Hodnota KES – okresu Levice je 2,13 – krajina so strednou ekologickou stabilitou. V riešenom území je najnižšia hodnota ekologickej stability v sídlach a najvyššia v oblastiach s lesmi. Je však potrebné poznamenať, že táto hodnota má zníženú výpovednú schopnosť, lebo obsahuje iba kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry v celom priestore územia okresu. Hodnoty ekologickej stability nezahŕňajú kvalitatívny rozmer (znečistenie prírodného prostredia, horizontálne interakčné väzby krajinnej štruktúry...). Hodnota KES v obci Nový Tekov je 1,65 – krajina so strednou ekologickou stabilitou so stupňom ekologickej stability 3. Výsadbou NDV popri cestách a ochrannej zelene popri nových rozvojových lokalitách, ako aj doplnenie zelene popri vodných tokoch a výsadbou účelovej ochrannej poľnohospodárskej a ekologickej zelene v poľnohospodárskej krajine, dodržiavaním koeficientu zelene v navrhovaných lokalitách dôjde k miernemu zvýšeniu koeficientu ekologickej stability, stupeň ekologickej stability zostane na bode 3 – stredná ekologická stabilita.

Nové funkčné rozvojové lokality v navrhovanom územnom pláne nebudú negatívne vplývať na štruktúru, využívanie krajiny a scenériu krajiny. Plochy, ktoré sú určené na bývanie nadväzujú na zastavané územie a plynule rozširujú existujúcu zástavbu. Nové lokality na bývanie sa prevažne nachádzajú na veľkoplošných záhradách, z ktorých niektoré už nie sú v dnešnej dobe plne využívané. Rozvojové lokality určené na rekreáciu, nebudú negatívne vplývať na krajinný ráz a krajinnú scenériu. V lokalitách nedôjde k budovaniu nových dominánt.

Výraznejšie, ale nie podstatné vplyvy na historickú štruktúru a scenériu krajiny bude mať zámer územného plánu rozšírenia zastavanej plochy obce o plochy výstavby rodinných domov. Na druhej strane je snaha územného plánu zachovať kompaktný urbanistický celok, ale v rozšírenej podobe s cieľom akceptovať nutný výhľadový rozvoj obce a jej demografický rozvoj.

Predpokladané vplyvy na urbanistický celok obce a na krajinu riešeného územia ako celku je možné vyhodnotiť ako priame, dlhodobé až trvalé.

Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability

Na celej ploche katastra z pohľadu zákona č. 543/2002 Z.z sa vzťahuje prvý stupeň územnej ochrany (§12). Nenachádzajú sa tu veľkoplošné ani maloplošné chránené územia. Nenachádzajú sa tu plochy NATURA 2000.

V riešenom území sa nachádzajú nasledovné prvky ÚSES:

- **Regionálne biocentrum RBc3 Veľká Vápenná**

Regionálne biocentrum má výmeru 381,48 ha, stav prevažne vyhovujúci. Jeho existencia môže byť ohrozená expanziívnym šírením a spontánnym prienikom nepôvodných druhov drevín a následnou zmenou drevinového zloženia porastov (porasty v okrajoch biocentra), zmenou porastovej štruktúry a zánikom prirodzených štruktúr, likvidáciou starých porastov nad 100 rokov, budovaním ďalších lesných ciest a následnou fragmentáciou súvislých lesných plôch, malým podielom mŕtveho dreva v porastoch, postupným zarastaním a sukcesiou plôch genofondovej lokality.

- **Nadregionálny biokoridor NBKt1 – Gerecse – Dunaj – Pohronský Inovec**

Nadregionálny terestický biokoridor o veľkosti 51 km /205 – 2 300 metrov/ 4 562,49 ha má prevažne vyhovujúci stav. Jeho existencia môže byť ohrozená zvyšujúcou sa intenzitou automobilovej dopravy, železničnej dopravy, likvidáciou alebo výrubom NDV a brehových porastov, urbanizáciou a výstavbou infraštruktúry, oplocovaním pozemkov a budovaním zvernic, šírením invázných, burinových a rozpínavých druhov (palina obyčajná, lopúchy, smlzkroviskový, pichliač roľný, zlatobyl kanadská a obrovská, pohánkovec japonský, líčidlo americké a pod.), vynášaním odpadu a inými zmenami v biotopoch.

- **Nadregionálny biokoridor NBKh1 Hron**

Nadregionálny hydricko-terestický biokoridor o veľkosti 64,4 km /50 -1300 metrov/ 2071,97 ha má prevažne vyhovujúci stav. Jeho existencia môže byť ohrozená výstavbou MVE a s tým súvisiacimi úpravami koryta toku, reguláciou koryta toku, likvidáciou a výrubom brehových a sprievodných porastov, likvidáciou naplavených ostrovov a štrkových lavíc, znečisťovaním brehov a vôd skládkami odpadov, znečisťovaním vôd splachom z okolitých poľnohospodárskych pozemkov, šírením invázných druhov, zarybňovaním nepôvodnými druhmi, výstavbou v okolí toku – záhradkárske osady, infraštruktúra a urbanizácia, oplocovanie pozemkov a budovanie bariér a odberom vody na zavlažovanie.

- **Regionálny biokoridor RBKh2 Malokozmálovský potok**

Regionálny hydricko-terestický biokoridor o veľkosti 7,71 km /8 – 15 metrov/ 12,38 ha je nevyhovujúceho stavu. Jeho existencia môže byť ohrozená likvidáciou a výrubom brehových porastov v dolnej časti biokoridoru – najmä v okolí GL 27, odbermi vody na zavlažovanie poľnohospodárskych pozemkov, odvodnením a melioračnými úpravami v okolí genofondovej lokality, v lesnatej časti biokoridoru prácami spojenými s približovaním vyťaženého dreva, vo vrchnej časti výrubom sprievodnej vegetácie na štiepku, znečisťovaním vody splachom agrochemikáliami z okolitých polí, znečisťovaním toku vynášaním domového odpadu.

- *Biocentrum miestneho významu (MBc)*

Za biocentrum miestneho významu možno považovať 2 oblasti viníc kde dochádza k prelínaniu plôch vinogradov, poľnohospodársky obrábaných plôch s plochami trvalých trávnych porastov a nelesnej stromovej vegetácie (NDV). Jedná sa o plochy ktoré priamo nadväzujú na nadregionálny biokoridor. Medzi týmito dvoma biocentrami sa nachádza aj genofondová lokalita GL 65. Jedná sa vlastne o územie s bývalým osídlením s väzbami na poľnohospodárstvo.

- *Biokoridor miestneho významu (MBk)*

Za biokoridor miestneho významu možno považovať umelý vodný tok – bezmenný prítok Hrona, spolu so sprievodnou vegetáciou. Biokoridor miestneho významu spája biocentrá regionálneho významu.

- *Interakčné prvky (IP)*

Pojem IP je definovaný zákonom č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny nasledovne: IP je určitý ekosystém, jeho prvok alebo skupina ekosystémov, najmä trvalá trávna plocha, močiar, porast, jazero, prepojený na biocentrá a biokoridory, ktorý zabezpečuje ich priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny pozmenenej alebo narušenej človekom.

- *Plošné interakčné prvky*

Medzi plošné interakčné prvky (IPP) patrí novozaložená oblasť viníc pod Veľkou Vápennou. Jedná sa o priestor vinica NDV. Vinice majú pozitívny ekologický dosah na okolité poľnohospodársky využívané územie a tvoria prechod medzi lesným porastom a poľnohospodárskou pôdou.

Tvar a orientáciu plošných prvkov je vhodné prispôbiť hospodáreniu - orientovať ju tak, aby nebola prekážkou pri obrábaní pozemku. Najvhodnejšie je založenie plošných interakčných prvkov v miestach križovania existujúcich, resp. navrhovaných biokoridorov a líniových interakčných prvkov. Tvar interakčného prvku v takejto polohe je potom najvhodnejší trojuholníkový – jednoduchým rozšírením líniového porastu.

Pri vytváraní interakčných prvkov je možné postupovať rovnako ako pri zakladaní biocentier, hlavným rozdielom je veľkosť interakčných prvkov. Najjednoduchším spôsobom tvorby plošného interakčného prvku je založenie trvalých trávnych porastov, ktoré by boli pravidelne kosené minimálne niekoľko rokov. Zároveň je vhodná výsadba skupinky, resp. skupiniek pôvodných drevín. Po niekoľkých rokoch je možné ponechať plochy samovývoju, prípadne časť naďalej kosiť.

- *Líniové interakčné prvky*

Medzi líniové interakčné prvky (IPL) patria predovšetkým líniové porasty a aleje drevín popri cestách, vodných tokoch a v rámci poľnohospodárskych pozemkov. Líniové prvky plnia niekoľko funkcií, predovšetkým ekologickú (zvýšenie ekologickej stability územia, sieť bioticky významných prvkov v území) a pôdoochrannú (ochrana pred veternou a vodnou eróziou), prípadne môžu mať aj hygienickú funkciu (zeleň na rozhraní zastavaného územia obce od poľnohospodársky intenzívne využívannej krajiny).

Tvorbu nových IPL treba podporovať pozdĺž poľných ciest a vodných tokov umelých či prírodných a tiež ako remízky v poľnohospodárskej krajine. Výsadbu IPL treba realizovať pomocou prirodzených druhov v určitom spone, najlepšie v dvojťážovom zapojenom poraste – stromov a krov. Súčasťou má byť niekoľkoročná starostlivosť a zabezpečenie dreviny pred poškodením (mrazom, suchom, ohryzom a pod.)

Za významné IPL v obci Nový Tekov možno považovať: pozdĺž vodného toku Ulička, NDV medzi časťou Dudok a Pod Salašom, Popri ceste smerom na vinice.

▪ **Genofondové lokality (GL)**

GL27 Vodná plocha pri Horných lúkach, GL65 Nový Tekov, GL 116 Kapustnice.

Návrh ÚPN obce Nový Tekov navrhuje pre popísané nadregionálne biokoridory a nadregionálne biocentrá manažmentové opatrenia uvedené v časti F/ tohto odborného posudku.

Vzhľadom na charakter rozvoja obce, možno považovať úplnosť zistenia vplyvov strategického dokumentu na chránené územia a ÚSES za postačujúci. Prvky ÚSES sú akceptované ako územia s ekostabilizačnou funkciou a navrhujú sa opatrenia - regulatívy, aby novými aktivitami nebola narušená ich ekostabilizačná funkcia a predmet ich ochrany.

Vplyv na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská

Na území obce Nový Tekov sa nenachádzajú nehnuteľné národné kultúrne pamiatky NKP, evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu SR (ÚZPF).

Za objekty s vyššou historickou hodnotou možno považovať:

- Katolícky kostol sv. Karola Boromejského, ktorý bol postavený v roku 1811 namiesto starého gotického chrámu so zachovanou dispozíciou predošlej stavby z konca 15. storočia. Chrám je jednoloďový s polygonálnym uzáverom, južnou sakristiou a predstavanou trojpodlažnou vežou. Hlavný oltár obsahuje barokový obraz sv. Karola Boromejského z konca 18. storočia. Pôvodná kazateľnica, spovednica a levice boli klasicistické z konca 18. storočia. V roku 1990 bol obnovený inventár kostola, spolu s výmenou všetkých okien. Následne v roku 1994 sa opravil a vymaľoval interiér kostola. Pozornosť návštevníkov zaujme aj štýlová drevená zvonica.
- Kostol reformov., Reformátskoklasicistický je sieňový kostol s vežou z roku 1791. V roku 1850 bol zničený požiarom a následne obnovený. Zaujímavým je stôl z červeného mramoru z r. 1829, kazateľnica je klasicistická z roku 1829, zhotovená v Radvani. Organ pochádza z konca 18. storočia a zvony z roku 1793.

Navrhuje sa zachovať, chrániť a obnoviť pamätihodnosti obce a ich okolie, podporovať obnovu domov s pôvodnou architektúrou, vypracovať dokumentáciu evidencie pamätihodností obce - súbor hnutelných a nehnuteľných vecí aj kombinované diela prírody a človeka, historické udalosti. Návrh ÚPN – O Nový Tekov nepredpokladá negatívne vplyvy na tieto pamiatky.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality

Nepredpokladá sa, v riešenom území sa nenachádzajú.

Iné vplyvy

Za najväčšie zdroje hluku možno považovať predovšetkým cestnú dopravu. Zvýšená hladina hluku v obci Nový Tekov je predpokladaná pozdĺž štátnej cesty I. triedy prechádzajúcej zastavaným územím.

Na zdravotný stav a životné prostredie človeka môžu negatívne vplyvať najmä žiarenie z prírodných a neprírodných zdrojov. Najvýznamnejší prírodný zdroj ožiarovania obyvateľov predstavuje radón a produkty jeho rádioaktívnej premeny. Z neprírodných zdrojov sa v kontexte s obcou Nový Tekov spomína JE Mochovce. Pravidelne sa merajú a vyhodnocujú vzorky vzduchu, pôd, vôd a potravinového reťazca. Už prvé roky prevádzky ukázali, že produkcia rádioaktívnych látok je podstatne menšia ako sú limity stanovené Ministerstvom zdravotníctva SR. Samotná elektráreň prispieva k celkovej radiačnej záťaži obyvateľstva len zanedbateľným zlomkom percenta (max. 0,01 %).

Obec Nový Tekov spadá do nízkeho až vysokého radónového rizika. Zastavané územia ako takmer aj celé k.ú. spadá do stredného radónového rizika. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a vyhlášky MZ SR č. 528/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách na obmedzenie ožiarenia z prírodného žiarenia.

Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Možno skonštatovať, že vyhodnotenie vplyvov je spracované na primeranej úrovni s ohľadom na to, že v etape spracovania územnoplánovacej dokumentácie sa nedajú exaktne charakterizovať konkrétne vplyvy jednotlivých stavebných zámerov a ich rozsah na životné prostredie a zdravie obyvateľstva. Treba však dodať, že existujú viaceré metodické postupy, ktoré je možno využiť pri stanovení potenciálu územia a stanovenia vhodnosti lokalít na vybrané činnosti v krajine, čím by sa predišlo stretom záujmov rozvoja so záujmami ochrany prírody, krajiny a zložiek životného prostredia. Medzi problémy lokálneho významu s miernym narušením životného prostredia možno zaradiť imisie z dopravy, imisie z lokálnych kúrenísk, existencia JE Mochovce, regionálna skládka odpadov, ČOV a malá vodná elektrárňa. Medzi pozitívne riešenia ochrany životného prostredia možno zaradiť spôsob nakladania s odpadmi, vybudovanú kanalizáciu a rybovod. Zásadné konflikty kladných a záporných vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie neboli identifikované. Negatívne vplyvy sú charakterizované skôr ako dočasné, počas realizácie rozvojových lokalít.

D) POUŽITÉ METÓDY HODNOTENIA A ÚPLNOSŤ VSTUPNÝCH INFORMÁCIÍ

Pri hodnotení dotknutého územia autor vychádzal z vlastných rozborov a prieskumov a publikovaných údajov iných autorov týkajúcich sa hodnoteného územia. Hodnotenie vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie bolo vykonané hlavne opisnou formou, porovnávaním a pomocou zvolených kritérií, resp. regulatív.

Významnou zložkou hodnotenia bol vlastný doplňujúci prieskum, porovnanie dostupnej databázy z literatúry a prieskumných správ o riešenom území so zistenými podkladovými údajmi počas prieskumu, významným zdrojom boli informácie od dotknutých orgánov. Na základe analýzy územia a hodnotenia vplyvov boli v procese využité metódy analógie dát a odborné odhady a porovnanie.

Základná podkladová údajová databáza vychádza z platnej územnoplánovacej dokumentácie kraja, z územnej dokumentácie štátnej ochrany prírody, z literárnych zdrojov, monitoringu jednotlivých zložiek, dát zistených doplňujúcim prieskumom a konzultácií s odborníkmi rôznych profesií.

E) VARIANTY RIEŠENIA STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

V rozsahu hodnotenia bolo v bode I. určené, že z dôvodu, že obec Nový Tekov má menej ako 2000 obyvateľov, nebude v súlade s § 21 ods. 2 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov strategický dokument Územný plán obce Nový Tekov uvažovať s variantným riešením.

Návrh Územného plánu obce Nový Tekov sa predkladá invariantne. Nulový variant je stav, keby sa nepristúpilo k spracovaniu predmetného strategického dokumentu resp. k jeho schváleniu. Obec Nový Tekov by nemala novú územnoplánovaciu dokumentáciu, čím by sa sťažilo plánovanie rozvoja obce a skvalitnenie života obyvateľov a životného prostredia.

Hodnotený variant je v porovnaní s nulovým variantom ÚPN ako celkom, pre obyvateľstvo a rozvoj obce výhodnejší, pretože ten rieši existujúce alebo potenciálne environmentálne problémy s cieľom eliminovať negatívne vplyvy na životné prostredie obce vrátane jeho obyvateľov. Vytvára tiež predpoklady na zlepšenie ekonomického postavenia obce. Predpokladané vplyvy vyplývajúce z navrhovaného ÚPN, spolu s opatreniami na elimináciu týchto vplyvov definovaných v záväznej časti ÚPN, nevytvárajú v území takú záťaž, ktorá by významne negatívne ovplyvnila súčasný stav životného prostredia obce. Nová výstavba sa navrhuje uskutočňovať v hranici zastavaného územia alebo aj mimo zastavaného územia a na plochách k nej bezprostredne priľahlých a pri zachovaní stupňa ochrany. Rozvojový variant navrhuje rozvoj obytnej funkcie, územia občianskej vybavenosti, rekreačnej funkcie, dopravnej a technickej infraštruktúry a výrobného územia. Napĺňa ciele, ktoré boli na ňu stanovené v Zadaní.

Zdôvodnenie návrhu optimálneho variantu

Územnoplánovacia dokumentácia, ktorú tvorí územný plán obce je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie riešeného územia. Jeho najdôležitejším výstupom je záväzná časť, v ktorej sa schvaľujú zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využitia územia. Stanovujú sa opatrenia v území, podmienky využívania územia a umiestňovania stavieb.

Zadávacím dokumentom pre spracovanie územného plánu obce je „Zadanie pre vypracovanie Územného plánu obce“ (schválené zastupiteľstvom obce). Zadanie stanovuje rozsah, obsah a spôsob spracovania územnoplánovacej dokumentácie. Zadanie bolo vypracované na základe Prieskumov a rozborov pre Územný plán obce a podkladov a informácií získaných počas prípravných prác.

Na základe uvedených požiadaviek na obsahovú náplň návrhu bol spracovaný variant v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii ako aj metodických usmernení Ministerstva životného prostredia SR pre spracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce a krajinnoeekologického plánu a stanovené podmienky regulácie územia.

Porovnaním predloženého návrhu Územného plánu obce Nový Tekov s nulovým variantom je preukázané, že tento návrh ÚPN má pozitívny vplyv na obyvateľstvo, klimatické prostredie, ovzdušie, vodné pomery, pôdu, krajinu, územný systém ekologickej stability a na kultúrne a historické pamiatky. Negatívny vplyv sa predpokladá iba pri vplyve na faunu, flóru a ich biotopy. Nepodstatný vplyv môže mať na horninové prostredie a na paleontologické náleziská.

Optimálny stav v ochrane životného prostredia sa docieli dodržaním a realizáciou opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie.

F) NÁVRH OPATRENÍ A PODMIENOK NA VYLÚČENIE ALEBO ZNÍŽENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

V kapitole C. v časti IV. „Navrhované opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie“ Správy sú navrhnuté a popísané opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na jednotlivé zložky životného prostredia a zdravia obyvateľov pre jeho jednotlivé základné zložky:

OCHRANA PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

- Písomne upozorňovať z pozície obce, majiteľov a správcov pozemkov na výskyt inváznych druhov drevín a povinnosť ich odstraňovania (150/2019 Z. z.), pozemky neobrábané aspoň 2x za vegetačnú sezónu skosiť pred vysemenením inváznych druhov bylín, naletené druhy inváznych drevín ničiť mechanicky i chemicky.
- Vo vzťahu k ochrane drevín je pri realizácii plánovaných činností nutné rešpektovať § 47 zákona č. 543/2002 Z. z. a je potrebné dodržiavať základné práva a povinnosti vyplývajúce z § 3 a § 4 zákona,
- Zachovať a zvyšovať podiel zelene,
- Dodržiavať stupne ochrany prírody podľa zákona č. 543/2002 Z.z v znení neskorších predpisov.

VYTVÁRANIE A UDRŽIAVANIE EKOLOGICKEJ STABILITY, VRÁTANE PLÔCH ZELENE

- Dôsledne dodržiavať zásady ÚSES a zabezpečiť tým udržiavanie a zvyšovanie ekologickej stability a biodiverzity kultúrnej krajiny v zastavanom území obce aj mimo nej.
- Obce sú povinné viesť evidenciu pozemkov vhodných na náhradnú výsadbu pozemkov resp. vyčleniť podľa parcelných čísel územie určené na evidenciu pozemkov, ktoré sú vhodné na náhradnú výsadbu v danom územnom obvode v zmysle § 48 ods. 3 zákona č. 543/2002 Z.z.. Povinnosť uloženia náhradnej výsadby zelene stanovená v § 48 ods. 1 zákona č. 543/2002 Z.z. platí pri každom povolení výrubu drevín orgánom ochrany prírody.
- Zabezpečiť výsadbu prirodzených drevín a krovín líniovej zelene popri poľných cestách, ochrannej izolačnej zelene.
- Keďže sa jedná o vidiecke priestranstvo pri výbere rastlinného materiálu je potrebné dbať na tieto kritériá:
 - výber druhov drevín, krov a rastlín musí pozostávať predovšetkým z domácich druhov
 - uprednostniť listnaté pred ihličnatými
 - výrazné obmedzenie až vylúčenie druhov tují, cypruštekov, exotických, inváznych a iných nevhodných druhov do vidieckeho prostredia
 - vyberať druhy s dôrazom na stanovištné a geografické podmienky
 - ako najvhodnejšie druhy odporúčame: rod lipa, orech, javor, hrab, ovocné druhy drevín,
 - uprednostňovať voľné tvary drevín
- Pri výsadbe drevín v rámci náhradnej výsadby za realizované výrubu drevín v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. pri dopĺňaní prvkov M-ÚSES uprednostniť také druhy, ktoré sú typické pre potenciálnu vegetáciu v riešenom území, uprednostniť geograficky pôvodné a tradičné druhy drevín (domáce druhy, vzniknuté na mieste svojho terajšieho výskytu a dlhodobo sa uplatňujúce v drevinovej skladbe za účelom vytvárania prirodzenej protieróznej a protipovodňovej zábrany.

- Pre vytváranie a udržanie ekologickej stability územia je potrebné posilnenie zelene popri vodných tokoch, zatrávnenie a výsadbu medzí a remízok na zníženie pôdnej erózie, výsadba líniovej vegetácie poľných ciest, obnova a udržiavanie existujúcej líniovej zelene, sádov, hospodárskych lesíkov, podporovať výsadbu verejnej zelene v obci aj mimo nej, výsadba ochrannej bariérovej zelene a pod.
- Zabezpečiť ochranu ekologickej stability ekosystémov na základe prírodných daností ako ekostabilizujúce opatrenia v predmetnom území navrhnúť ďalšie ekostabilizujúce prvky (biocentrá a biokoridory) miestneho významu s cieľom zníženia pôsobenia stresových faktorov a zároveň zvýšenia podielu ekologicky významných segmentov v rámci územia obce.
- Prvky ÚSES považovať za limity územného rozvoja, zabezpečiť v nich taký režim využívania, aby spĺňali funkciu migračných trás, resp. interakčných prvkov.
- Výstavbou nezasahovať do krajinných prvkov, biokoridorov, biocentier, chránených území a navrhovaných chránených území.
- Posilňovať biodiverzitu trvalo udržateľným plánovaním, ktoré musí v sebe zahŕňať podporu biodiverzity všetkých zložiek bioty (rastlinstvo a živočíšstvo). V záväznej časti ÚPN musia byť implementované princípy trvalo udržateľného rozvoja spojené so zeleným rastom.
- Vymedziť a definovať miesta, kde dochádza ku stretom stresových a bariérových faktorov s prvkami ochrany prírody, a v rámci opatrení riešiť ich elimináciu a nápravu, napr. zväžiť výstavbu priechodov pre živočíchy (ekoduktov, rybochodov atď.).
- Zachovať a chrániť významné krajinné prvky (les, rašelinisko, brehový porast, jazero, mokrad', rieka, bralo, tiesňava, kamenné more, pieskový presyp, park, aleja, remíza) tvoriace kostru územného systému ekologickej stability (ďalej len ÚSES), neprerušovať línie biokoridorov a plôch biocentier pri navrhovaní novej infraštruktúry a výstavby líniových stavieb - v takýchto prípadoch riešiť alternatívne umiestnenie a trasovanie stavieb, zachovať jestvujúce plochy trvalého trávnatého porastu (ďalej len TTP) v extraviláne obce a zabezpečiť ich pravidelné kosenie, resp. pasenie, zvýšiť podiel plôch TTP na ornej pôde, ako významného protierózneho (pozitívum pri eliminovaní strát výnosov z úrody pri extrémoch povodňových vĺn) a krajinostabilizačného prvku, zachovať nezregulované úseky vodných tokov vo voľnej krajine spolu s brehovými porastmi a priľahlými podmáčanými lokalitami.
- Vzhľadom na súčasný charakter riešeného územia je žiaduce okrem regionálnych prvkov ÚSES zabezpečiť ochranu ekologickej stability ekosystémov na základe prírodných daností ako ekostabilizujúce opatrenia v predmetnom území navrhnúť ďalšie ekostabilizujúce prvky (biocentrá a biokoridory) miestneho významu s cieľom zníženia pôsobenia stresových faktorov a zároveň zvýšenia podielu ekologicky významných segmentov v rámci územia obce.
- Chrániť významné genofondové lokality, obmedziť v ich blízkosti antropogénne činnosti, ktoré by mohli negatívne vplyvať na tieto ekosystémy.
- Zvyšovať podiel voľnej vegetačnej plochy na úkor zastavanej prekrytej plochy usmernením a podporou výstavby zelených striech (greenroofs). Vzhľadom na retenčnú schopnosť pôdy pokrytej vegetáciou, preferovať polopriepustné a deravé zatrávňovacie dlaždice na výstavbu parkovísk a chodníkov pre zlepšenie mikroklimy obce.
- Výstavbou nezasahovať do krajinných prvkov, biokoridorov, biocentier, chránených území a navrhovaných chránených území.
- Dosadiť brehový porast vodných tokov, ako významný biokoridor v krajine, vo viacerých radoch všade tam, kde netvorí súvislý zápoj, navrhnúť prvky ÚSES (biokoridory, biocentrá)

na voľné miesta s pomocou vytvorenia tzv. "zelenej infraštruktúry", ako siete rozličných typov plôch zelene a ostatných prírodných prvkov v zastavanom území, v súlade s ochrannými pásmami inžinierskych sietí tak, aby sa dobudovala celopriestorová štruktúra ÚSES a došlo k vzájomnému prepojeniu ekosystémov, ich zložiek a prvkov.

- Zabezpečiť protieróznú ochranu PPF prvkami vegetácie v súlade s prvkami ÚSES rešpektovať existujúce prvky R-ÚSES:

➤ *regionálne biocentrum Veľká Vápenná RBc3*

- prekategORIZOVAŤ najzachovalejšie lesné porasty z hospodárskych lesov na lesy osobitného určenia alebo ochranné lesy, vyčleniť časť porastov ktoré budú ponechané na samovývoj,
- tam kde to je možné uplatňovať prírode blízke hospodárenie,
- pokúsiť sa zachovať trvalosť lesa (účelový výber),
- pri obnove lesa používať biotopovo a stanovištne vhodné dreviny (najlepšie pôvodný genofond) a tým postupne obnoviť prirodzené drevinové zloženie porastov,
- vo vytypovaných porastoch ponechávať stromy na dožitie, dutinové a hniezdne stromy a aspoň minimum mŕtveho dreva,
- existujúce mŕtve drevo nevyužívať - nespracovávať samovýrobou na palivové drevo
- šetrné spôsoby približovania drevnej hmoty,
- vylúčiť používanie chemických látok,
- pravidelnou kontrolou a údržbou lesných ciest zamedziť vodnej erózii počas príválových dažďov,
- na vhodných miestach (spodné časti dolín, strmšie svahy) vybudovať suché poldre na záchyt zrážkovej vody, ktoré budú slúžiť ako bahniská a zdroj vody pre zver.

➤ *nadregionálny biokoridor – Gerecse - Dunaj – Pohronský inovec – NBKt1*

- v lesoch hospodáriť prírode blízkym spôsobom,
- zvyšovať podiel NDV v poľnohospodárskej krajine (minimálne líniová NDV pozdĺž poľnohospodárskych ciest),
- regulovať intenzitu zástavby v trase biokoridoru,
- zamedziť budovaniu zverníc a oplôtkov v trase biokoridoru,
- v mieste križovania biokoridoru s dopravnou komunikáciou znížiť maximálnu povolenú rýchlosť,
- na elektrické vedenia inštalovať výstražné prvky a predchádzať nárazom migrujúcich vtákov,
- podporiť zvýšenie diverzity v ekotonových pásmach (postupný prechod, širšia prechodná zóna),
- zabezpečiť zachovanie, priechodnosť a ochranu historických krajinných a mozaikových štruktúr (najmä v území EVSK),
- zabezpečiť a kontrolovať priechodnosť biokoridoru.

➤ *nadregionálny biokoridor – Hron NBKh1*

- rozšíriť plochy brehových porastov tam kde to je možné na minimálnu šírku 100 metrov s použitím pôvodných biotopovo vhodných druhov drevín s medzerami nepresahujúcimi 20 metrov,
- odstraňovanie invázných drevín a rastlín v súlade s Prílohou č.2 vyhlášky č. 24/2003 Z.z.,
- pri intenzívne využívaných poľnohospodárskych pozemkoch v tesnej blízkosti toku ponechať dostatočne široký pás extenzívne využívanej plochy alebo o túto plochu rozšíriť brehové porasty,

- nezakladať nové porasty nepôvodných, rýchlo rastúcich a energetických drevín v okolí vodného toku,
 - spriechodnenie bariér sfunkčnením rybovodov a ich dobudovaním,
 - vylúčiť výstavbu ďalších MVE a iných priečných prekážok v toku,
 - minimalizovať reguláciu toku,
 - neurbanizovať plochy v jeho blízkosti, nenarušovať brehové porasty, navrhovať výsadbu minimálne líniových brehových porastov na účel ochrany brehov a ochranu toku pred znečistením všade tam, kde je to možné,
 - vytypovať a schváliť štrkoviská, ktoré zostanú ponechané na prirodzenú sukcesiu,
 - mŕtve ramená a materiálové jamy po ťažbe štrku nevyužívať na chov rýb, ak si takéto využitie vyžaduje likvidáciu alebo poškodenie mokradových biotopov európskeho a národného významu,
 - pri umelom zarybňovaní vylúčiť alochtónne druhy rýb, regulovať zarybňovanie, snažiť sa obnoviť pôvodné druhové spektrum ichtiofauny,
 - regulovať rekreačné, rybárske a poľovnícke využívanie biokoridoru.
- *regionálny biokoridor – Malokozmálovský potok RBKh2*
- v chýbajúcich častiach dosadiť líniovú a sprievodnú brehovú vegetáciu biotopovo vhodnými druhmi,
 - minimalizovať výrub sprievodnej vegetácie na štiepku.
- *súčasťou regionálneho biokoridoru RBKh2 je aj genofondová lokalita GL27 Vodná plocha pri Horných lúkach - nazývané aj „bobrie rameno“*
- pri zachovaní doterajšieho využívania územia, lokalita nie je ohrozená,
 - eliminácia agresívnych a odstraňovanie inváznych druhov drevín (agát biely, pajaseň žliazkatý, javorovec jaseňolistý),
 - v lokalite R nastýku s genofondovou lokalitou podporovať výsadbu ochrannej zelene.
- *genofondová lokalita GL 65 Nový Tekov*
- Pravidelné monitorovanie lokality,
 - Čiastočné odstránenie a rozvoľnenie NDV.
- *genofondová lokalita GL 116 Kapustnice*
- Monitorovanie lokality.
- Realizovať výsadbu zelene a jej údržbu v rámci celého územia k.ú. (na hraniciach k.ú. - prejednať so samosprávami susediacich obcí).
 - Jestvujúce plochy vegetácie v obci zachovať a riešiť ich možné rozšírenie.
 - Podporiť výsadbu tradičného genofondu úžitkových drevín v krajine a urbánnom prostredí.
 - Zvýšiť kvalitu životného prostredia výsadbou zeleného pásu vegetácie (použiť stanovištne pôvodné dreviny alebo ovocné dreviny) s hygienicko-ochrannou funkciou, ktorá by odizolovala zastávané územie od negatívnych vplyvov z poľnohospodárskej výroby, najmä od prašnosti.
 - V poľnohospodárskych areáloch uplatniť po obvode zeleň s hygienickou funkciou.
 - Lúčne porasty kosiť a obhospodarovať tak, aby nedochádzalo k zarastaniu krovínami.
 - Zabezpečiť úpravu vodného toku, vodnej plochy a jej okolia; zachovať alebo doplniť vegetačné doprovody brehov a revitalizáciu pôvodných brehových porastov výsadbou sprievodnej vegetácie domácich druhov drevín a krovín.

- Udržať resp. zvýšiť ekologickú stabilitu územia nelesnou vegetáciou (verejnou zeleňou), zabezpečiť výsadbu prirodzených drevín a krovín.
- Jestvujúce torzá plôch sprievodnej zelene zachovať a riešiť ich ozelenenie s cieľom zvýšiť podiel zelene v krajine.
- Postupne riešiť problematiku budovania spevnených a nespevnených ciest tak, aby nedochádzalo k erózii pôd na svahoch.
- Uplatňovať opatrenia na ochranu proti vodnej erózii:

Organizačné:

- Úprava veľkosti pozemku
- Protierózne oševné postupy
- Pásové striedanie plodín - návrh konkrétneho postupu a širok pásov riešiť na základe výpočtov
- Ochranné zatrávenie - pre pozemky veľmi silno ohrozenej pôdy
- Zatrávenie údolnice

Agrotechnické opatrenia:

- Vrstevnicové obrábanie pôdy
- Bezorbové technológie
- Mulčovanie povrchu pôdy

Technické protierózne opatrenia - poľné cesty v pahorkatinnom území budovať tak, aby ich odvodňovacie priekopy spĺňali funkciu protieróznych priehonov

- Uplatňovať opatrenia na ochranu proti veternej erózii:

Organizačné opatrenia:

- Vhodné usporiadanie pozemkov (obdĺžnikový tvar, dlhšia strana pozemkov na smer prevládajúcich vetrov)
- Pásové pestovanie plodín - striedanie odolných a menej odolných plodín

Agrotechnické opatrenia:

- Zlepšovanie vlastností pôdy - zavlažovanie, zlepšovanie pôdnej štruktúry
- Využívanie bezorbových technológií

Technické opatrenia:

- Použitie umelých zábran voči vetru
- Výsadba vetrolamov
- Zásady a regulatívy pre starostlivosť o životné prostredie

Ako spracovateľ odborného posudku navrhujem doplniť nižšie uvedené druhy opatrení, ktoré vychádzajú z požiadaviek a pripomienok zo stanovísk ku Správe a návrhu strategického dokumentu a ich možných vplyvoch na životné prostredie a zdravie obyvateľstva:

1. Zabezpečiť dôslednú realizáciu posudzovania vplyvov na životné prostredie na úrovni jednotlivých projektov v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov tak, aby bola zabezpečená optimalizácia zvolených riešení a ich lokalizácie, výberu environmentálnych technológií, časovej a vecnej následnosti jednotlivých realizačných krokov, ako aj vyváženosť environmentálnych, sociálnych a ekonomických aspektov realizovaných projektov.
2. Konkrétne rozvojové projekty obce realizovať v súlade so zákonom o posudzovaní vplyvov.
3. Pri rozhodovaní pri výbere projektov dôsledne sledovať aspekt trvalej udržateľnosti podporovanej aktivity a vyváženosť krátkodobých a dlhodobých vplyvov.
4. Dodržať ustanovenia zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
5. V katastrálnom území obce Nový Tekov sú evidované skládky odpadov tak, ako sú zobrazené na mape. MŽP SR odporúča uvedené skládky odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.
6. Predmetné územie spadá do nízkeho až vysokého radónového rizika, tak ako je to zobrazené na mape. Stredné až vysoké radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.
7. Informácie o geotermálnej energii v predmetnom území sú k dispozícii na webovej stránke Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra – aplikácia Atlas geotermálnej energie <http://apl.geology.sk/mapportal/#!/aplikacia/14>.
8. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona MŽP SR vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného až vysokého radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného až vysokého radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky MZ SR č. 98/2018 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.
9. Rešpektovať všetky záväzné regulatívy zo záväznej časti Územného plánu regiónu Nitrianskeho samosprávneho kraja v znení jeho zmien a doplnkov.
10. Existenciu evidovaných skládok odpadov tak, ako sú zobrazené na mape zo sekcie geológie a prírodných zdrojov MŽP SR dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.
11. Navrhovanou činnosťou nesmie dôjsť k ohrozeniu alebo znečisteniu povrchových a podzemných vôd, treba zabezpečiť všestrannú ochranu tvorby, výskytu, prirodzenej akumulácie a obnovy zásob povrchových a podzemných vôd.
12. Zabezpečiť ochranu vodných pomerov a vodárenských zdrojov v riešenom území.
13. Nezasahovať do pobrežných pozemkov vodných tokov, ktoré pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb a zariadení užíva správca vodného toku (§ 49 ods. 2 vodného zákona).

14. Územný plán obce Nový Tekov nesmie byť v rozpore a Územným plánom regiónu Nitrianskeho kraja schváleným uznesením č. 113/2012 z 23. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 14. mája 2012 a jeho záväznou časťou vyhlásenou Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 2/2012 a ani s jeho Zmenami a doplnkami č. 1 schválenými uznesením č. 111/2015 zo 16. riadneho zasadnutia Zastupiteľstva Nitrianskeho samosprávneho kraja konaného dňa 20. júla 2015 a ich záväznou časťou vyhlásenou Všeobecne záväzným nariadením NSK č. 6/2015.
15. Pred realizáciou navrhutej trasy obchvatu obce v západnej časti extravilánu obce, za účelom zmiernenia vplyvu dopravy na obytnú zónu obce Nový Tekov (Obytné lokality B10, B11), ktoré sú navrhnuté v severozápadnej časti obce Nový Tekov je potrebné vyhotoviť hlukovú štúdiu, na základe ktorej je možné posúdiť vhodnosť situovania týchto obytných lokalít z hľadiska vplyvu dopravy.
16. Dodržať požiadavky civilnej ochrany v súlade so zákonom č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov, v zmysle vyhlášky MV SR č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany, vyhlášky MV SR č. 328/2012 Z.z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o evakuácii, vyhlášky MV SR č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov, vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany v znení vyhlášky MV SR č. 399/2012 Z.z. a zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov.
17. Pri návrhu strategického dokumentu „Územný plán obce Nový Tekov“ dodržať podmienky územného plánu VÚC pre Nitriansky kraj.
18. Pri realizácii predložených zámerov treba dodržať zákon č. 135/1961 Zb. v znení neskorších predpisov v nadväznosti na vyhlášku č. 35/1984 Zb., ako i príslušné STN.
19. Pri zásahu do cesty III/1626 je potrebné postupovať v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (cestný zákon) v znení neskorších predpisov.
20. V zmysle § 3 ods. 5 cestného zákona, cestným správnym orgánom pre cesty I. triedy je okresný úrad v sídle kraja, t.j. Okresný úrad Nitra, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií.
21. V zmysle § 3 ods. 2 cestného zákona, miestnu štátnu správu vo veciach miestnych ciest a účelových ciest vykonávajú obce, ako prenesený výkon štátnej správy.
22. Environmentálnu vhodnosť a prípustnosť činností prehodnotiť v súlade s platnou legislatívou, pri ich lokalizácii dôsledne dodržiavať ustanovenia zákona o posudzovaní vplyvov, ustanovenia zákona o ochrane prírody a krajiny a nadväzujúcich vykonávacích predpisov a tiež ustanovenia ďalších v predchádzajúcom texte uvedených zákonov.

ZÁVER

Posudzovaná Správa zodpovedá nárokom, ktoré zo zákona o posudzovaní vplyvov vyplývajú pre spracovanie tohto stupňa dokumentácie. Je vypracovaná podľa obsahovej štruktúry uvedenej v prílohe č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov a v zmysle požiadaviek stanovených v rozsahu hodnotenia, ktoré vydal Okresný úrad Levice, odbor starostlivosti o životné prostredie dňa 11.01.2023.

Správa a strategický dokument Územný plán obce Nový Tekov sú spracované pre obec Nový Tekov, čiže sa jedná o dokumentáciu na lokálnej (miestnej) úrovni, ktorá určuje rámec funkčného využitia územia navrhovaného pre rozvoj bývania, kultúrneho dedičstva, občianskeho vybavenia, obchodu a služieb, rekreácie, poľnohospodárskej výroby a priemyselnej výroby. Navrhované riešenie a podrobnosti spracovania sú danému stupňu územnoplánovacej dokumentácie primerané, po obsahovej stránke možno materiál hodnotiť pozitívne.

Predložený strategický dokument je akceptovateľný, jeho výsledky analyzovaných problémov je možné využiť ako podklad pre pokračovanie v obstarávaní územnoplánovacej dokumentácie a rozhodovacím procese.

V ďalšej etape obstarávania územnoplánovacej dokumentácie **odporúčam dopracovať čistopis návrhu riešenia „Územný plán obce Nový Tekov“ podľa hodnoteného variantu**, za súčasného naplnenia opatrení uvedených v bode F/ tohto posudku.

Vychádzajúc zo zohľadnenia všetkých odborných aspektov a poznatkov získaných o území odporúčam vydať

súhlasné záverečné stanovisko

k schváleniu strategického dokumentu „Územný plán obce Nový Tekov“.

Posudok je vypracovaný v troch písomných vyhotoveniach a 1 x na elektronickom nosiči dát, má 30 strán. Návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov je prílohou tohto posudku.

Príbelce, november 2024

Ing. Tibor Čierny

Príloha: Návrh záverečného stanoviska